

KOTOUTTAMI SOHJELMA

2021-2025

Sisällysluettelo

KOTOUTTAMISOHJELMA.....	1
2021-2025	1
JOHDANTO	4
1 KOTOUTTAMISTA OHJAAVA TOIMINTA	5
1.1 Valtion kotouttamisohjelma	5
1.2 Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ohjaa kotoutumista	5
1.3 Mitä kotouttaminen on?	6
1.4 TE-palveluiden alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma ja kotoutumistuki	7
1.5 Työllisyyden kuntakokeilu 1.3.2021 - 30.06.2023.....	8
1 KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄN LAIN 1386/2010 MUKAISTEN KUSTANNUSTEN KORVAAMINEN KUNNALLE 10	
3 MAAHANMUUTTAJAT PIRKKALASSA	12
4 LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	12
4.1 Neuvolat	12
4.2 Varhaiskasvatus	13
4.3 Esiopetus, peruskoulu ja lukio	13
4.4 Perusopetukseen valmistava opetus	15
4.5 Aamu- ja iltapäivätoiminta	16
4.6 Nuorisotyö	16
4.7 Muu vapaa-ajan toiminta	16
5 Pirkkalan työllisyyspalvelut	17
6 IKÄIHMISTEN PALVELUT	18
7 KAIKILLE IKÄRYHMILLE YHTEISET PALVELUT	19
7.1 Sosiaalipalvelut sosiaalitoimisto	19
7.2 Asuminen.....	21
7.3 Terveyspalvelut.....	21
7.3.1 Alkuvaiheen terveystarkastukset	21
7.3.2 Sairauden seuranta terveyskeskuksessa	22
7.3.3 Maahanmuuttajien hoidossa huomioitavaa tässä	22
7.3.4 Mielenterveyspalvelut.....	23
7.4 Kulttuuripalvelut	23
7.4.1 Kirjastopalvelut	23
8 SEURAKUNTA JA JÄRJESTÖT	24
8.1 Seurakunta.....	24
8.2 Elokolo.....	25
8.3 Naapurisuussovittelun keskus.....	26

8.4 Mannerheimin lastensuojeluliitto.....	26
8.5 SPR Pirkkalan osasto	27
9 SEUTUKUNNALLISET JA VALTION PALVELUT	28
9.1 Tulkitsemispalvelut	28
9.2 Tampereen palvelut	28
9.3 Digi- ja väestötietovirasto.....	29
9.4 Maahanmuuttovirasto, Migri	30
9.5 Kela.....	31
10 MAAHANMUUTON TULEVAISUUS.....	31
11 MAAHANMUUTTOON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ, www.migri.fi	32
12 LINKKEJÄ, JOISTA SAA LISÄÄ TIETOA.....	34

JOHDANTO

Pirkkalan kunta on vastaanottanut noin 250 kiintiöpakolaista vuosina 1993-2020. Pirkkala on tehnyt vuonna 2014 sopimuksen pakolaisten vastaanottamisesta Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa. Sopimuksen mukaisesti Pirkkala on varautunut vastaanottamaan noin 150 pakolaista vuosien 2015–2024 aikana. Vastaanottoon kuuluu asumisen, sosiaali- ja terveydenhuollon, opetus- ja kulttuuripalvelujen sekä toimeentuloturvan järjestäminen.

Pirkkalan aiemmin vastaanottamat pakolaiset ovat tulleet Bosnia-Hertsegovinasta ja muualta entisen Jugoslavian alueelta, Iranista, Irakista, Somaliasta, Afganistanista, Kongon Demokraattisesta tasavallasta, Kamerunista, Sudanista ja Syyriasta.

Kotouttamisen tärkein haaste on toimiva yhteistyö eri toimijoiden välillä. Kotouttamisohjelman toivotaan lisäävän moniammatillista yhteistyötä ja tuovan selkeyttä työnjakoon ja vastuukysymyksiin. Laki kotouttamisen edistämisestä (1386/2010) velvoittaa kuntaa luomaan toimivan yhteistyöverkoston eri viranomaisten, maahanmuuttajien, kansalaisjärjestöjen ja muiden tahojen kesken. Yli hallintorajojen ulottuva yhteistyö tähtää maahanmuuttajien oma-aloitteisuuden ja osallistumisen lisäämiseen.

Kotouttamistyössä pyritään rakentamaan hyvän elämän edellytyksiä Pirkkalassa. Vastuullisuus merkitsee kestävän kehityksen periaatteiden noudattamista, jotta kuntalaiset kokevat Pirkkalan turvalliseksi asua, viihtyä ja toimia. Yhteisöllisyys on yhteisöön kuulumista ja välittämistä. Kotouttamisella tuetaan maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta sekä luottamuksen syntymistä. Tahto uudistua merkitsee rohkeutta kokeilla uusia toimintatapoja vastataksemme paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Kotouttamisohjelma päivitettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulutoimen, terveystoimen, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

[Tietopaketti kunnille pakolaisten vastaanottamisesta.](#)

1 KOTOUTTAMISTA OHJAAVA TOIMINTA

1.1 Valtion kotouttamisohjelma

Hallitus hyväksyi 8.9.2016 viimeisimmän valtion kotouttamisohjelman vuosille 2016–2019. Ohjelmassa keskityttiin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan perustuvaan neljään tavoitealueeseen:

1. Tuodaan maahanmuuttajien oman kulttuurin vahvuudet osaltaan vahvistamaan Suomen innovaatiokykyä;
2. Tehostetaan kotouttamista poikkihallinnollisesti;
3. Lisätään valtion ja kuntien välistä yhteistoimintaa kansainvälistä suojelua saavien vastaanotossa ja
4. Kannustetaan avointa keskustelua maahanmuuttopolitiikasta, eikä sallita rasismia.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus laatii kotouttamistoimien uudistamistarpeista kokonaisvaltaisen toimenpideohjelman eduskunnan hyväksymän tarkastusvaliokunnan mietinnön pohjalta. Toimenpideohjelma annetaan selontekona eduskunnalle kevään 2021 aikana. Laki kotoutumisen edistämisestä edellyttää, että valtioneuvosto päättää valtakunnallisesta kotouttamisen kehittämisestä laatimalla kotouttamisen tavoitteet sisältävän valtion kotouttamisohjelman neljäksi vuodeksi kerrallaan.

1.2 Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ohjaa kotoutumista

Kotoutumislain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Laki kotoutumisen edistämisestä tuli voimaan 1.9.2011. Maahanmuuttajille tarjotaan erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa kotoutumista edistäviä palveluja, kuten kielen opetusta, tietoa yhteiskunnasta, kulttuurista sekä koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia. Kotoutumislain tavoitteena on, että lain säädännöllä edistetään maahanmuuttajien mahdollisuutta saavuttaa tasavertainen asema muun väestön kanssa yhteiskunnassa, tarkoittaen oikeuksia ja velvollisuuksia. Kotoutumislaki edistää tasa-arvoa ja

yhdenvertaisuutta, sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Kotoutumislakia sovelletaan henkilöihin, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa.

Lain mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Kunta huolehtii palvelujen soveltavuudesta maahanmuuttajille. Kunta huolehtii, että maahanmuuttajille tässä laissa tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan henkilöstön osaaminen ja kehittäminen ovat tärkeää kotouttamisessa, mm. koulutusten muodossa. Lain tavoitteena on myös vahvistaa viranomaisten yhteistä strategista suunnittelua ja monialaista yhteistyötä.

Maahanmuuttajien kotouttamisen yleinen kehittäminen, suunnittelu, ohjaus sekä seuranta kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan. Pirkanmaan ELY-keskuksella on keskeinen tehtävä maahanmuuttajien kotouttamisessa. ELY-keskus huolehtii kotouttamislain toimeenpanon ja sen toteutumisen seurannasta alueellisesti sekä kotouttamistoimenpiteiden alueellisesta yhteensovittamisesta valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Kunnan ja Pirkanmaan ELY-keskuksen yhteistyö kanssa toimii hyvin. ELY-keskus toimii eri organisaatioiden informaation välittäjänä. ELY-keskus järjestää maahanmuuttaja-asioissa koulutusta ja muita tapahtumia. Kotouttamispolitiikan painopisteitä ovat muun muassa maahanmuuttajien yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden ja kotoutumisen kaksisuuntaisuuden tukeminen, maahanmuuttajaperheiden tukeminen sekä aikuisten maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen.

1.3 Mitä kotouttaminen on?

Kotoutumislaki koskee kaikkia Suomessa asuvia maahanmuuttajia, joilla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa, oleskeluoikeus on rekisteröity tai joille on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Kotoutumislakia sovelletaan henkilöön riippumatta siitä, millä perusteella hän on Suomeen muuttanut.

Kaikilla maahanmuuttajilla on oikeus saada perustietoa Suomesta sekä alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa, mutta yksilölliset kotoutumistoimet ja – palvelut määritellään yhteistyössä maahanmuuttajan ja hänen perheensä tarpeisiin perustuen. Laissa painotetaan maahanmuuton alkuvaiheen tiedottamista sekä maahanmuuttajan neuvontaa ja ohjausta. Maahanmuuttajille suunnatuista kotouttamistoimenpiteistä ja – palveluista muodostetaan selkeä ja johdonmukainen kokonaisuus. Alkukartoituksessa selvitetään henkilön kielitaitoa, koulutus- ja työhistoriaa sekä elämäntilannetta. Kotouttamispalvelujen tarjonnan lähtökohtana on maahanmuuttajan yksilöllinen palveluntarve ja perheen tilanne.

Kotoutumislaisissa halutaan korostaa maahanmuuttajien omaa roolia ja osuutta kotoutumisessa. Tämä tavoite näkyy myös siinä, että kotouttamisen sijaan laissa puhutaan kotoutumisesta. Kotoutuminen on luonteeltaan pitkäkestoista ja jatkuvaa. Varsinainen kotoutuminen tapahtuu vuorovaikutuksessa suomalaisen yhteiskunnan kanssa, keskeisimmin arkipäivän tilanteissa ja lähiyhteisöissä, kuten päiväkodeissa, kouluissa, harrastuksissa ja työpaikoilla.

1.4 TE-palveluiden alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma ja kotoutumistuki

Kotoutumislain mukaan työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityneellä henkilöllä tai muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea saavalla maahanmuuttajalla on aina oikeus kunnan ja TE-palveluiden kanssa laadittavaan kotoutumissuunnitelmaan. Mikäli asiakas ei kuulu TE-toimiston palveluiden piiriin, alkukartoitus Pirkkalassa tehdään sosiaalitoimiston maahanmuuttotyössä.

Kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä myös maahanmuuttajalle, jonka on alkukartoituksen perusteella arvioitu tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi, kuten opiskelijalle, työssä olevalle tai kotona lapsiaan hoitavalle henkilölle.

Ennen kotoutumissuunnitelman tekemistä maahanmuuttajalla on oikeus alkukartoitukseen. Alkukartoitus pirkkalalaisille tehdään Pirkanmaan TE-palveluiden Tampereen toimipisteessä. Siinä arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymiseen, opiskeluun ja kotoutumiseen liittyviä

valmiuksia. Alkukartoitus voi mm. sisältää: Alkuhaastattelun, kielitaidon testauksen ja osaamisen kartoituksen.

Kotoutumissuunnitelmassa täydennetään alkukartoituksessa kartoitettuja asioita ja selvitetään asiakkaan kotoutumiseen sisältyviä mahdollisuuksia. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan palveluista, joita maahanmuuttaja tarvitsee kotoutumisen ja työllistymisen tueksi.

Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia maahanmuuttajan osallistumisesta kotoutumiskoulutukseen, suomen kielen koulutukseen, muuhun koulutukseen, työelämävalmiuksia edistävään valmennukseen tai työkokeiluun. Kotoutumissuunnitelman kesto on yksilöllinen ja se vaihtelee yleisimmin vuoden ja kolmen vuoden välillä. Erityisistä syistä kotoutumisaikaa voidaan pidentää viiteen vuoteen.

[TE-palveluiden esite löytyy internetistä monella eri kielellä.](#)

Kotoutumissuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Suunnitelmaa tarkistetaan esimerkiksi kurssin tai harjoittelujakson päättyessä. Pirkkalan maahanmuuttajat käyvät kielikursseilla Tampereella. Tampereen aikuiskoulutuskeskus TAKK, Tampereen ammattiopisto TREDU, Onnenkieli ja Spring House Oy järjestävät suomen kielen opetusta. Lisää erilaisista suomen kielen kursseista löytyy [Finnishcourses verkkosivustolta](#). Sivustolle on koottu Tampereen ja Helsingin seudun kielikurssit ja niiden yhteystiedot. Kotoutumistuki on kotoutumissuunnitelman ajaksi tarkoitettu taloudellinen tuki, jonka avulla pyritään parantamaan työelämään ja jatkokoulutukseen hakeutumisen edellytyksiä.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääosin työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena.

Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on, että kotoutuvalla on toimiva peruskielitaso.

Kotoutumiskoulutus voidaan tarvittaessa toteuttaa myös verkkomuotoisena. Kotouttamisvaiheen jälkeen maahanmuuttajien palvelusta vastaavat TE-toimiston palvelulinjat.

1.5 Työllisyyden kuntakokeilu 1.3.2021 - 30.06.2023

Suuri osa Pirkanmaan työttömistä työnhakijoista siirtyy TE-palveluilta kuntien asiakkaiksi, työllisyyden kuntakokeilun alkaessa 1.3.2021. Eduskunta hyväksyi lain työllisyyden edistämisen

kuntakokeilusta 15.12.2020. Pirkanmaalta kokeilussa ovat mukana kaikki nykyiset 22 kuntaa ja ne yhdessä muodostavat yhden yhtenäisen kokeilualueen. Kuntien asiakkaiksi maakunnan alueella siirtyy noin 30 000 työtöntä tai työvoimapalveluissa olevaa työnhakijaa.

Työllisyyden kuntakokeilussa osa valtion työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävistä siirretään kuntien vastuulle. Valtakunnallisena tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä sekä koulutukseen ja palveluihin ohjautumista nykyistä tehokkaammin ja luoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen.

Pirkanmaan kuntakokeilussa asiakas saa hänelle nimetyn OMA-valmentajan. OMA-valmentaja on asiakkaan henkilökohtainen työntekijä, joka valmentavalla työotteella ja aktiivisella palveluohjauksella edistää asiakkaidensa työllistymistä. Hän opastaa työnhaussa, koulutukseen hakeutumisessa ja neuvoo työttömyyteen ja työkykyyn liittyvissä viranomaisasioissa. OMA-valmentaja tekee yhdessä asiakkaan kanssa ensin kokonaisvaltaisen palvelutarvearvion. Sen jälkeen yhdessä asiakkaan kanssa rakennetaan yksilöllinen palvelukokonaisuus, joka edistää asiakkaan siirtymistä kohti työtä, koulutusta tai vaihtoehtoisesti kohti muita palveluja. OMA-valmentajan tehtävänä on tukea, varmistaa ja seurata asiakkaan työllistymisen etenemistä.

Pirkanmaalla noin 4000 maahanmuuttajataustaista asiakasta siirtyy kuntakokeilun piiriin. Kotoutumisaikaisia maahanmuuttaja-asiakkaita on Pirkanmaalla noin 1800 ja he saavat palvelua keskitetysti kansainvälisen osaamisen palveluissa Tampereella. Käytännössä kaikki kotoutumisaikaiset maahanmuuttajat, jotka ovat työttöminä työnhakijoina missä tahansa Pirkanmaan kokeilukunnassa saavat työllisyyspalveluja ja OMA-valmentajan Tampereen Rautatienkadulla sijaitsevasta osaamiskeskukselta, myös tamperelaiset kotoutumisajan ylittäneet maahanmuuttajat. Osaamiskeskuksessa asiakkaille on tarjolla myös osaamisen kehittämisen palveluja. Asiakkaiden käytössä on lisäksi Mainion monikielisen neuvonnan palvelut. Mainiosta saa omakielistä neuvontaa jopa 16 eri kielellä. Pirkanmaan laajuiset maahanmuuttajien keskitetyt työllisyyspalvelut ovat osoitus kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä maahanmuuttajien työllistymisen ja kotoutumisen edistämiseksi.

1 KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄN LAIN 1386/2010 MUKAISTEN KUSTANNUSTEN KORVAAMINEN KUNNALLE

Kunnalla on nykyisen lainsäädännön ja ohjeistuksen nojalla mahdollisuus saada ELY-keskukselta korvauksia, jotka maksetaan laskennallisen perusteen tai todellisten kustannusten mukaan.

Korvausta maksetaan siitä alkaen, kun henkilölle on rekisteröity ensimmäinen kotikunta väestötietojärjestelmään. Jos henkilöllä ei ole oleskelulupaa maahan tullessaan eikä hän voi oleskeluluvan saatuaan saada kotikuntalain (201/1994) mukaista kotikuntaa, korvausta maksetaan siitä alkaen, kun hänelle on myönnetty oleskelulupa.

Kustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että kunta on laatinut kotouttamisohjelman ja tehnyt ELY-keskuksen kanssa sopimuksen vastaanotosta. Valtion korvauksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella (VNA 571/2011).

Laskennallinen korvaus kuntaan osoitetuista henkilöistä

Kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta 2 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun henkilön ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä. Korvausten piiriin kuuluvan 7 vuotta täyttäneen henkilön osalta korvaus on 2.300 € vuodessa ja alle 7-vuotiaan lapsen osalta 6.845 € vuodessa (vuonna 2020). Korvausta maksetaan kolmen vuoden ajan ensimmäisestä kotikuntamerkinnästä. Pakolaiskiintiössä Suomeen otetusta henkilöstä laskennallista korvausta maksetaan neljän vuoden ajalta.

Korvaus kunnan maksamasta kotoutumistuesta ja toimeentulotuesta

Kunnalle korvataan valtion varoista kotoutumistuesta ja toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset enintään kolmen vuoden ajalta.

Korvaus paluumuuttoavustuksesta

Kunnalle korvataan 85 §:ssä tarkoitetun paluumuuton tukemisesta aiheutuneet kustannukset.

Korvaus tulkitsemisen järjestämisestä

Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuille henkilöille järjestetystä tulkitsemisesta aiheutuneet kustannukset.

Korvaus erityiskustannuksista

Kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta:

1. ilman huoltajaa olevan alaikäisen sijoittamisesta 28 §:n mukaiseen perheryhmäkotiin tai muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneet kustannukset siihen saakka kunnes nuori täyttää 21 vuotta;
2. vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä kunnalle aiheutuneet huomattavat kustannukset, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan;
3. erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset.

Korvaamisen edellytyksenä on, että siitä on erikseen sovittu ELY-keskuksen ja kunnan kesken.

Eryityskustannukset korvataan enintään kymmeneltä vuodelta.

Korvaus alkukartoituksen järjestämisestä

Kunnalle maksetaan laskennallista korvausta 9 §:n mukaisen alkukartoituksen järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista.

3 MAAHANMUUTTAJAT PI RKKALASSA

Vuonna 2019 Pirkkalassa asui 412 ulkomaan kansalaista. 31.12.2019 ulkomaalaisten osuus Pirkkalan väkiluvusta (19623) oli 2,1 %. Suurimmat kansalaisuusryhmät olivat bosnia-hertsegovinalaiset, virolaiset, venäläiset, irakilaiset, iranilaiset, puolalaiset, ruotsalaiset, kiinalaiset ja afganistanilaiset. Äidinkielenään maahanmuuttajat puhuivat mm. arabiaa, kurdia, persiaa, venäjää, viroa, espanjaa ja daria.

Maahanmuuttajia kuntaan muuttaa monesta eri syystä. Kunnassa on työperäistä maahanmuuttoa, opiskelun vuoksi muuttaneet tai avioliiton kautta tulleet. Pakolaiset tulevat Pirkkalaan joko kiintiöpakolaisina suoraan kotimaastaan (tai kolmannesta maasta, jossa ovat odottaneet pääsyä maahan) tai vastaanottokeskuksesta myönteisen turvapaikkapäätöksen saatuaan.

4 LASTEN, NUORTEN JA LAPSI PERHEIDEN PALVELUT

4.1 Neuvolat

Neuvolapalvelujen perustan muodostavat ennalta sovitut määräaikaisten terveystarkastukset, joihin sisältyy terveysneuvonta. Vastaanotoilla tapahtuvien terveystarkastusten lisäksi tarvittaessa tehdään kotikäynti esim. vastasyntyneen luokse. Neuvolan tapaamisissa arvioidaan lapsen ja perheen tuen tarve sekä räätälöidään perheen mahdollisesti tarvitsema tuki. Avun tarve kohdistuu usein vanhemmuuden tukemiseen ja vanhempien omaan jaksamiseen. Lasten kohdalla arvioidaan kulttuuriset taustat huomioiden samat asiat lapsen terveyden ja kehityksen edistämässä kuin muissakin lapsiperheissä: rutiinit, liikunta, ruutu-aika, terveellinen ruoka ja riittävä lepo. Perheet tarvitsevat usein laajasti tietoa omaan ja lasten terveyteen liittyvistä asioista, sairauksista ja sairauksien hoidosta.

Maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentely vie keskimääräistä enemmän aikaa. Vastaanoton ennakkovalmisteluihin kuuluu terveydenhoitajan, lääkäri ja tulkin aikojen sovittelu sekä rokotosohjelman suunnittelu. Tapaamiseen on varattava riittävästi aikaa. Vanhempien kanssa yhteistyössä pyritään toimivuuteen ja luottamuksellisen suhteen löytymiseen. Tavoitteena on se,

että vanhemman kotoutuessa Pirkkalaan, myös lapsi kotoutuu. Neuvolassa tuetaan maahanmuuttajataustaisen lapsen oman äidinkielen ja suomen kielen kehitystä. Neuvolasta annetaan tietoa maahanmuuttajille Pirkkalan terveystalouksista.

4.2 Varhaiskasvatus

Pirkkalan varhaiskasvatuksessa toteutetaan "Kaikkien lasten päiväkotitoiminta"-periaatetta eli lapsille järjestetään tuki siihen päiväkotiryhmään, mihin hänet on sijoitettu. S2 (suomi toisena kielenä) -lapsen saatua varhaiskasvatuspaikan, lapsiryhmää pienennetään yhdellä lapsella ensimmäiseksi puoleksi vuodeksi, mikäli lapsi on yli 3-vuotias eikä ole aiemmin ollut suomenkielissä varhaiskasvatuksessa. Tarvittaessa lapsiryhmän pienennystä voidaan jatkaa. Varhaiskasvatuksessa tuetaan lasten suomen kielen oppimista Pirkkalan varhaiskasvatuksen S2-käsikirjan mukaisesti.

Suomen kieltä harjoitellaan arjen erilaisissa tilanteissa ja pienryhmissä. Suomen kielen oppimisen perustana on lapsen oman äidinkielen vahva hallinta, joten perheille painotetaan oman äidinkielen puhumisen tärkeyttä. Varhaiskasvatuksessa tehdään kaikille lapsille varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) yhdessä huoltajien ja tarvittavien yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötahoja voivat olla esimerkiksi erityisopettaja, puheterapeutti, psykologi ja sosiaalitoimen edustaja.

Varhaiskasvatuksessa käytetään palaverissa ja kommunikoinnissa tulkkia tai Tulká mobiilitulkkia. Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, järjestetään tarvittaessa siirtopalaveri. Pirkkalassa asuvat lapset voivat osallistua myös avoimen varhaiskasvatuksen toimintaan.

4.3 Esiopetus, peruskoulu ja lukiola

Kunta järjestää yhden lukuvuoden kestävää maksutonta esiopetusta lapsille. Lapsi aloittaa esiopetuksen sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla lapsilla on oikeus esiopetukseen viisivuotiaina. Esikoulua käydään viitenä päivänä viikossa, 20 h/viikko. Maahanmuuttajalapsen lapset menevät oman asuinalueensa esikouluun.

Pirkkalassa on seitsemän koulua, käsittäen esiopetuksen, ala- ja yläkoulun.

Maahanmuuttajaoppilaiden kanssa toimitaan saman käytännön mukaan kuin muidenkin Pirkkalalaisten lasten kanssa eli lapsi menee asuinalueensa lähikouluun. Pirkkalassa toimii Pirkkalan yhteislukio, jossa myös opiskelee maahanmuuttajia.

Maahanmuuttajaoppilaille on oikeus S2-opetukseen (suomi toisena kielenä) ja oppimisen tukeen tarpeen mukaan. Äidinkielenopettaja arvioi, onko lapsen suomen kielen taso äidinkielen vai S2:n tasolla ja lapsi suorittaa jommankumman näistä oppimääristä. Ruotsin kielestä maahanmuuttajaoppilaille voidaan tarvittaessa antaa vapautus.

Huoltajien toiveiden mukaan maahanmuuttajaoppilaille järjestetään oman uskonnon opetusta, jos samaan uskontokuntaan kuuluvia oppilaita on vähintään kolme. Maahanmuuttajalapset osallistuvat elämäkatsomustiedon opetukseen, jos oman uskonnon opetuksen ryhmää ei muodostu. Oman äidinkielen opetusta voi myös saada, jos ryhmään tulee vähintään neljä oppilasta. Oman äidinkielen opetukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Maahanmuuttajalapset voivat halutessaan käydä oman uskonnon tai äidinkielen opetuksessa myös Tampereella.

Opettajat toivovat tapaavansa maahanmuuttajalapsen vanhemmat tulkkipalvelun kanssa ainakin kerran lukuvuoden aikana. Tarvittaessa tulkkipalveluja varataan vanhempainiltoihin ja palavereihin. Wilman käyttö saattaa asettaa haasteita maahanmuuttajalasten vanhemmille.

Kontaktit suomalaisiin ovat maahanmuuttajalapsen oppimisen kannalta hyvin tärkeitä. Suomalaisen kavereiden kanssa touhuttaessa ja harrastaessa kieli kehittyy paljon nopeammin kuin vain kouluopetuksella. Lapsen oppimiseen vaikuttavat myös lapsen koulutustausta omassa maassaan, vanhempien koulutustausta ja kiinnostus lapsen koulunkäyntiä kohtaan.

4.4 Perusopetukseen valmistava opetus

Kaikki peruskouluikäiset vieraskieliset tai paluumuuttajaoppilaat, joiden suomen kielen taito ei riitä perusopetukseen osallistumiseen, voivat osallistua perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Valmistavassa opetuksessa oppilas tutustuu suomalaiseen kouluun ja kulttuuriin sekä opetusmenetelmiin. Opetuksen tavoitteena on suomen kielen taidon ja oppimisvalmiuksien kehittäminen perusopetukseen riittäviksi. Suomen kielen lisäksi opetetaan oppilaan ikä- ja taitotasoon soveltuen koulun muita oppiaineita uskonnon opetusta lukuun ottamatta. Valmistava opetus on vuosiluokkiin sitomatonta. Valmistavan opetuksen ryhmissä on yleensä alle 10 oppilasta. Suomen kielen taidon karttuessa oppilas voi osallistua perusopetuksen oppitunneille ns. integraatitunneilla. Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Valmistavan opetuksen aikana kartoitetaan oppilaan oppimisvalmiudet ja erityistarpeet. Valmistava opetus kestää yleensä vuoden, mutta ajasta voi joustaa yksilöllisten tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle määritellään hänen taitojaan ja valmiuksiaan vastaava luokka-aste. Valmistavasta opetuksesta siirrytään yleisopetukseen. Mahdollisuuksien mukaan opettaja "saattaen vaihtaa" oppilaan uuteen kouluun ja luokkaan. Pirkkalan maahanmuuttajaoppilaat käyvät seutusopimuksen perusteella valmistavassa opetuksessa Tampereella. Pirkkalan kunta järjestää oppilaiden koulukuljetukset. Valmistavan opetuksen koulut tekevät tarpeen mukaan yhteistyötä pirkkalalaisten oppilaiden asioissa maahanmuuttokoordinaattorin kanssa

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaat siirtyvät Pirkkalaan oman asuinalueensa kouluun omaa ikätasoaan vastaavalle tai yhtä vuotta alemmalle vuosiluokalle. Tavallisesti oppilaat tarvitsevat valmistavan opetuksen jälkeen vielä kielellistä tukea. Eri oppiaineiden soveltuvat sisällöt, tavoitteet ja arviointi tulee suunnitella hyvin oppimissuunnitelmassa, jonka tekemiseen osallistuvat kaikki oppilasta opettavat opettajat. Oppimissuunnitelma tulee tarkistaa säännöllisesti. Vähitellen kehittyvä kielitaito huomioidaan opetuksessa ja arvioinnissa päättöarviointia lukuun ottamatta. Valmistavan opetuksen aikana tehdään paljon yhteistyötä vanhempien kanssa. Vanhemmille järjestetään kouluilla tapaamisia ja erilaisia tilaisuuksia. Perheet tarvitsevat omalla kielellään tietoa koulusta, arvioinnista ja jatko-opintomahdollisuuksista.

4.5 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Pirkkalan kunta järjestää esiopetuksessa oleville, sekä 1. ja 2. luokkien oppilaille koululaisten iltapäivätoimintaa, johon myös maahanmuuttajalapsset voivat osallistua. Toimintaa järjestetään koulupäivinä pääsääntöisesti koulujen tiloissa. Maksullinen toiminta on osallistujille vapaaehtoista. Toiminnan tavoitteena on vähentää lasten yksinoloa, jos vanhemmat ovat töissä ja lapsen koulupäivä on lyhyt. Iltapäivätoiminta voi sisältää mm. liikuntaa, kädentaitoja, musiikkia, pelaamista, leipomista sekä läksyjen tekemistä.

4.6 Nuorisotyö

Nuorisotyön tehtävänä on luoda edellytyksiä monipuoliselle nuorisotoiminnalle Pirkkalassa. Nuorisotoimi järjestää vuosittaisten retkien ja leirien lisäksi säännöllistä ryhmätoimintaa, kouluyhteistyötä, nuorisotilatoimintaa, yksilöohjausta ja tapahtumia lapsille ja nuorille. Pirkkalassa koulunuorisotyöntekijän tehtävänä on olla luotettava aikuinen nuorille koulussa. Erityisnuorisostyön pääkohderyhmä ovat 12-17-vuotiaat nuoret. Etsivä nuorisotyö tarjoaa 18-29-vuotiaille nuorille maksutonta nuorisolain mukaista palvelua. Liikkuvan nuorisotyön työvälineenä toimii Siili-matkailuauto. Nuorisotila Nasta tarjoaa toimintaa lapsille ja nuorille kolmannelta luokasta alkaen aina täysi-ikäiseksi saakka. Nuorisotilassa voi pelata, lukea lehtiä, jutella, katsella TV:tä, videoita ja elokuvia, kuunnella musiikkia ja juoda kahvia.

4.7 Muu vapaa-ajan toiminta

Pirkkalaan tulleet maahanmuuttajat ovat osallistuneet eri urheiluseurojen toimintaan, varsinkin jalkapallo on ollut suosittu laji. Myös koripallo ja uiminen ovat pidettyjä harrastuksia. Pirkkalan liikuntatoimi järjestää maksutonta liikuntaneuvontaa kuntalaisille ja myös maahanmuuttajille. Liikuntaneuvonta on tarkoitettu kaikenikäisille kuntalaisille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta riittämättömästi. Liikuntaneuvonnassa tutustutaan Pirkkalan kunnan liikuntapaikkoihin - ja liikuntatarjontaan. Sopivan liikkumistavan tai liikuntalajin kartoittamista yhdessä ja ohjaamista toiminnan pariin. Liikuntaneuvontaa on tarjolla myös perheille, lapsille ja nuorille. Liikuntatoimen palveluista maahanmuuttajat ovat käyttäneet liikuntaneuvontaa, lasten uimakoulu kesällä on ollut pidetty samoin urheilukentillä toimiva liikuntakaravaani kesällä.

5 Pirkkalan työllisyyspalvelut

Pirkkalan kunnan työllisyyspalvelut vastaa keskitetysti työllisyysneuvonnan kehittämisestä palvelemalla alueen työnantajia ja työnhakijoita. Tavoitteena on tukea työnhakija-asiakkaan polkua työllistämistä edistävien palvelujen kautta avoimille työmarkkinoille, sekä toimia työllisyysneuvonnan tuki- ja asiantuntijayksikkönä.

Työtoiminnan tavoitteena on auttaa työnhakijaa pääsemään työhön, koulutukseen tai TE-hallinnon työllistymistä edistäviin palveluihin, joita ovat esimerkiksi työkokeilu ja palkkatukityö. Työllistymistä edistävä monialainen palvelu, TYP. Palvelussa selvitetään työllistymisen esteitä, laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa realistinen ja toteuttamiskelpoinen suunnitelma ja ohjataan tarvittaessa eteenpäin sopivien palveluiden pariin.

Maahanmuuttaja ohjautuu usein työllisyyspalveluihin vasta kotoutumisajan päätyttyä.

Pirkkalan kunnan työllisyyspalvelut järjestävät kuntouttavaa työtoimintaa, palkkatuetta työtä sekä työkokeiluja kuntalaisille. Maahanmuuttaja ohjautuu usein työllisyyspalveluihin vasta kotoutumisajan päätyttyä. Opiskelu- ja työpaikan saamisen esteenä on useimmiten kielitaidon puute. Suomen kieltä vaaditaan lähes kaikissa tehtävissä. Esimerkiksi siivouksessa ja koneiden käyttämisessä kielitaitoa tarvitaan työturvallisuuden varmistamiseksi. Työllistymisen vaikeudet aiheuttavat turhautumista ja pettymyksiä. Heikko työllisyystilanne koko maassa heijastuu myös maahanmuuttajien työllistymiseen.

6 IKÄIHMI STEN PALVELUT

Kaikki Pirkkalan ikäihmisille tarkoitetut palvelut ovat avoimia myös maahanmuuttajille. Vanhustyönkeskus Pirkankoivun palveluissa on ollut muutamia ikääntyneitä maahanmuuttajia. Yksittäisiä maahanmuuttajia on ollut pitkäaikaishoidossa hoivaosastolla sekä joitakin henkilöitä asiakkaina kotihoidon palvelujen piirissä.

Ikääntyvien maahanmuuttajien perheet ja sukulaiset osallistuvat paljon läheistensä hoitoon. Perheiden hoitoon osallistumista tuetaan palveluohjauksella ja ottamalla läheiset mukaan hoidon suunnitteluun ja toteutukseen. Näin ikääntyvän maahanmuuttajan kulttuurin ominaispiirteet tulevat huomioiduksi.

Ikäpiste on Pirkkalan senioritalo Pihlajamäen kiinteistössä sijaitseva ikääntyville pirkkalalaisille tarkoitettu asiakasohjaus- ja neuvontapalvelupiste. Ikäpiste tarjoaa asiakasohjausta ja neuvontaa ikäihmisille, heidän läheisilleen ja/tai muille kiinnostuneille. Ikäpisteestä saa tietoa kaikista kunnan ikääntyneille tarjoamista sosiaali- ja terveystalvuluista sekä muista ikääntyneille suunnatuista palveluista, kuten erilaisista harrastusmahdollisuuksista. Ikäpisteestä saa tietoa myös eri yhdistysten toiminnasta ja vapaaehtoistyöstä. Lisäksi Vanhustyön keskus Pirkankoivussa ja senioritalo Pihlajamäessä on Lähitori-toimintaa, jossa tavataan ikätovereita. Paikalla on myös asiakasohjaaja.

Pirkanmaan ikäihmisten neuvontapuhelinpalvelu tarjoaa ikäihmisille tietoa ja neuvontaa esimerkiksi kunnan palveluista, yksityisistä palveluluista, asumisesta, liikkumisesta ja taloudellisista etuuksista. Ikäneuvo-neuvontapuhelin palvelee arkisin klo 8.30 -16 (p. 040 733 3949)

7 KAIKILLE IKÄRYHMILLE YHTEISET PALVELUT

7.1 Sosiaalipalvelut sosiaalitoimisto

Pirkkalan kunnan sosiaalitoimiston sosiaalipalvelut jakautuvat lapsiperheiden sosiaalipalveluihin, lastensuojeluun, työikäisten sosiaalipalveluihin ja vammaispalveluun. Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijä tekee tarvittaessa kotoutumisvaiheessa olevien maahanmuuttajien kanssa sosiaalityötä. Maahanmuuttokoordinaattorin työpiste sijaitsee sosiaalitoimistossa ja hänen työ on maahanmuuttajien kotouttaminen. Maahanmuuttajalle tarjotaan sosiaalipalveluja asiakkaan tai perheen tilanteen mukaan.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelu tarjoaa apua ja neuvontaa jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen ja lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin tukemiseen. Lapsella ja hänen perheellään on oikeus saada lapsen kasvun ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut. Sosiaalipalveluja järjestetään lapsen ja perheen tuen tarpeen mukaan. Kaikissa lasta koskevissa toimissa huomioidaan ensisijaisesti lapsen etu.

Lastensuojelu auttaa lasta, mikäli lapsen kotiolot eivät ole riittävän turvalliset ja vanhemmat lyövät laimin lapsen hoidon tai jos lapsi tai nuori vaarantaa itse omaa hyvinvointiaan. Lapselle kuuluu turvallinen ja virikkeellinen kasvuympäristö niin, että hän voi kehittyä tasapainoisesti ja monipuolisesti. Jokainen joka huomaa lapsen tai nuoren olevan avun tarpeessa voi olla yhteydessä sosiaalipäivystykseen tai lapsiperheiden sosiaalityöhön. Lapsi tai nuori voi myös itse hakea apua.

Aikuissosiaalityö antaa ohjausta ja tukea asumisasioiden, taloudellisissa vaikeuksissa ja velkaantumiseen liittyvissä asioissa, sosiaaliturvaetuksista ja sosiaalipalveluista. Sosiaalityö voi auttaa silloin, kun tarvitset tukea, ohjausta ja neuvontaa erilaisissa arkielämän pulmatilanteissa tai päihdehuollon palveluja. Sosiaalityön tavoitteena on taloudellisen ja sosiaalisen tuen antaminen sekä kokonaisvaltaisen kuntoutumisen ja elämäntilanteen edistäminen. Palvelut on tarkoitettu kunnassa vakinaisesti oleskeleville yksinasuville, pariskunnille ja lapsiperheille.

Vammaispalvelu tarjoaa vammaisille ja kehitysvammaisille asukkaille monipuolista lakisääteistä palvelua. Vammaispalvelu tarjoamaan kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään, itsenäiseen elämään ja hyvinvointiin.

Maahanmuuttokoordinaattorin tehtävänä Pirkkalan kunnassa on maahanmuuttajien kotouttaminen. Kaikki Pirkkalaan muuttaneet maahanmuuttajat, joilla on kotoutumisaika voivat käyttää maahanmuuttokoordinaattorin palveluja.

Pirkkalan kunta vastaanottaa kiintiöpakolaisia vuosittain. Pakolaisten vastaanottoon liittyvät alkuvalmistelut, kuten asunnon vuokraus, kalustaminen jne. kuuluvat työhön. Pakolaisten vastaanotto, alkuvaiheen tiivis ohjaus- ja neuvonta tulkin kanssa ovat tarpeellisia. Kelan kanssa tehtävä yhteistyö toimeentulotuen varmistamiseksi antaa taloudellisen pohjan asiakkaalle. Kotikuntarekisteröinti ja muuttoilmoitus tehdään digi- ja väestövirastoon. Pirkkalan terveyskeskus huolehtii alkuvaiheen terveystalvistä. Maahanmuuttokoordinaattori avustaa työikäisiä ilmoittautumisessa TE-toimistoon työttömäksi työnhakijoiksi ja sen jälkeen heidän on mahdollista päästä kielikurssille. Työelämän ulkopuolella oleville maahanmuuttajille, koordinaattori tekee kotoutumissuunnitelman.

Kotoutumislain piiriin kuuluvia autetaan ohjauksella ja neuvonnalla siirtymistä suomalaiseen yhteiskuntaan. Tämä kattaa erilaisia aihealueita jotka liittyvät asumiseen, työllistymiseen, kouluun, päiväkotitoimintaan, terveydenhuoltoon, muut Pirkkalan konnan palvelut, Kelan tuet, TE-toimisto, Migri, harrastustoiminta, kolmas sektori jne. Yhteiskunnan digitalisoituminen myötä, maahanmuuttajat tarvitsevat enemmän ohjausta ja neuvontaa digipalveluiden käytössä.

Maahanmuuttokoordinaattorin työ on hyvin käytännön läheistä tiivistä ohjausta. Työskentely lähtee asiakkaan tarpeista ja asiakkaan aikaisempi osaamistaso määrittelee, miten tarkasti ja miltä alueilta asioita käsitellään. Monelle maahanmuuttajalle outoja asioita ovat mm. saunan käyttö, jätteiden lajittelu ja kierrättäminen, sähköiset palvelut kuten verkkopankki. Suomessa asuvalla ...on myös paljon lakeja, suosituksia, oikeuksia ja vastuuta, miten asioita hoidetaan. Näiden selittäminen ja avaaminen ovat maahanmuuttajalle tärkeää, jotta kotoutumisen prosessi etenee. Tulká mobiilitulkin käyttö työskentelyssä nopeuttaa asioiden ja ongelmien selvittelyä arjen työssä tehokkaasti.

7.2 Asuminen

Pirkkalan kunnalla ei ole omia vuokra-asuntoja. Asuntoja haetaan suoraan vuokralojen omistajayhtiöiltä ja -yhteisöiltä jättämällä hakemus suoraan heille. Vuokra-asuntoja Pirkkalassa tarjoaa mm. Lumo Kodit, KAS asunnot, M2 Kodit, Nokian ja Pirkkalan avoasunnot, OVV Asuntopalvelut, YH Kodit, Pirkanmaan Avo Asunnot, TA Yhtymä. Näiden yritysten lisäksi myös muita yrityksiä ja yksityisiä vuokranantajia tarjoaa vuokra-asumista Pirkkalassa.

Maahanmuuttajat asuvat ympäri Pirkkalaa. Kiintiöpakolaisille maahanmuuttokoordinaattori hakee asuntoja avoimella hakemuksella, koska heillä ei ole vielä henkilötunnuksia. Asuntohaun yhteydessä vuokranantajiin ollaan yhteydessä sähköpostitse, puhelimella tai sähköisellä hakemuksella (vaatii henkilötunnuksen). Maahanmuuttokoordinaattori tekee yhteistyötä vuokranantajan, isännöitsijän ja huolto yhtiön kanssa. Hän opastaa ja ohjaa asumiseen liittyvissä asioissa.

Pirkkala on vastaanottanut kokonaisia perheitä. Vuositasolla tarvitaan 3-4 kolmiota tai neliötä, jotta sovittu kiintiö (15 henkilö/vuosi) voidaan vastaanottaa. Tulevilla kiintiöpakolaisilla ei ole suomalaista henkilötunnusta, joten asuntoa ei voida hakea sähköisen järjestelmän kautta. Asunnot vuokrataan kunnan nimissä etukäteen. Vuokrasopimus siirretään asiakkaan nimiin heidän saatuaan suomalaisen henkilötunnuksen. Viime vuosina ongelmana on ollut asuntojen saaminen vapailta markkinoilta. Varsinkin isojen perheasuntojen saaminen on ollut haastavaa. Moni perhe asuu ahtaasti.

7.3 Terveyspalvelut

7.3.1 Alkuvaiheen terveystarkastukset

Kiintiöpakolaisille järjestetään alkuvaiheessa terveystarkastus, jossa selvitetään tulijoiden terveydentila, seulotaan hoidettavissa olevat ja suojatoimia edellyttävät tartuntataudit ja varmistetaan rokotussuoja. Tavoitteena on myös ehkäistä, tunnistaa ja hoitaa psyykkisiä ongelmia. Maahanmuuttokoordinaattori sopii Pirkkalan terveyskeskuksen alkutarkastuksesta vastaavan

sairaanhoidajan kanssa tarkastuksista. Alkuvaiheen tarkastukseen kuuluvat mm. terveyshaastattelu, verikokeet, keuhkokuva ja rokotusten päivittäminen. Kun maahanmuuttajalla on suomalainen henkilötunnus (kela kortti) ja kotikuntarekisteröinti hän on oikeutettu käyttämään kunnan terveyspalveluja kuten muutkin kuntalaiset. Terveystarkastuksissa on mukana tulkki.

7.3.2 Sai rauden seuranta terveyskeskuksessa

Tarkastusten jälkeen pakolaisperheet ohjataan lääkäri/hoitaja työparille, mikäli heillä on pidempiaikaista seuranta vaativa sairaus. Vastaanottokeskuksesta muuttavien henkilöiden kohdalla kunnan terveydenhuolto saa terveystiedot vastaanottokeskuksesta, asiakkaan terveydentilasta ja mahdollisesti tehdyistä tutkimuksista ja toimenpiteistä. Terveystietojen siirtämiseen tarvitaan asiakkaan suostumus, joka yleensä pyydetään ennen kuntaan siirtymistä.

Jos asiakkaat tulevat vastaanottokeskuksesta, on heille yleensä tehty alkuvaiheen terveystarkastukset. Tiedot näistä tarkastuksista tulee tilata vastaanottokeskuksesta. Päivähoito, koulu tai kielikurssi aloitetaan terveystarkastusten jälkeen. Turvapaikanhakijalapsen käyvät koulua jos oleskelulupaa odottaessa, joten he voivat jatkaa koulua kuntaan siirtymisen jälkeen.

7.3.3 Maahanmuuttajien hoidossa huomioidaan tässä

Terveystarkastuksissa Pirkkalan terveyskeskuksessa hyödynnetään Tulká mobiilitulkkia.

Toisinaan tarkastuksissa läsnäolotulkkia on käyttökelpoisempi tulkkiaustapa. Terveyskeskus on käännettänyt ajanvarauspohjia eri kielille ja voi lähettää varatut ajat suoraan kotiin.

Maahanmuuttaja-asiakkaille pyritään varaamaan pidempi vastaanottoaika, koska tulkin käyttö hidastaa asiointia. Puhelimessa asiointi on tulijoille haastavaa. Joskus maahanmuuttaja-asiakkaat menevät päivystykseen paikan päälle, päivystys pystyy hyödyntämään Tulká mobiilitulkkia ja selvittämään asiakkaan vaivan. Toisinaan maahanmuuttokoordinaattori tekee yhteistyötä asiakkaan luvalla ja on yhteydessä terveyskeskukseen, esim. varaamalla ajan lääkärille.

Terveyskeskuksessa pyritään toteuttamaan pakolaisten toivetta lääkärin sukupuolesta mahdollisuuksien ja käytettävissä olevien resurssien mukaan. Terveysasian oikea-aikainen hoito on kuitenkin etusijalla.

7.3.4 Mielenterveyspalvelut

Aikuisten mielenterveyteen liittyvissä ongelmissa maahanmuuttaja voi saada apua ja tukea monesta paikasta. Terveyskeskus on useimmiten ensisijainen paikka, josta apua voi kysyä ja hakea. Terveyskeskuksen lääkärit, hoitajat ja muu henkilökunta antavat apua mielenterveyteen ja päihteisiin liittyvissä ongelmissa, sekä ohjaavat tarvittaessa aikuispotilaat psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolle. Pirkkalan yhteistoiminta-alue ostaa psykiatrisen avohoidon palvelut Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä (1.1.2021 alkaen).

7.4 Kulttuuri palvelut

Pirkkalan kulttuuripalvelujen tehtävänä on vastata musiikki-, tanssi- ja teatteritoiminnan sekä kuvataiteen ja käden taitoihin perustuvien alueiden kehittämistä. Lisäksi kulttuuripalvelut huolehtivat museon toiminnasta. Kulttuuripalvelujen yleinen tavoite on tarjota kulttuuripalveluja kaikenikäisille kuntalaisille. Kulttuuritoimi järjestää vuosittain useita tapahtumia.

7.4.1 Kirjastopalvelut

Pirkkalassa on neljä kirjastoa. Pääkirjaston lisäksi koulujen yhteydessä toimivat Nuolialan, Toivion ja Kirkonkylän kirjastot. Kirjastossa tapahtuu kirjojen lainaamisen lisäksi paljon muutakin. Digiopastuksien, lukukoirien, kirjailijavieraiden ja erilaisten esiintymisten joukosta jokaiselle löytyy jotakin. Kirjaston tapahtuma löytyvät listattuna [Pirkkalan kunnan verkkosivujen tapahtumista](#).

Maahanmuuttajille suunnattuja palveluja on järjestetty Pirkkalan kirjastossa jo 1990-luvun alusta, jolloin Pirkkala vastaanotti ensimmäiset pakolaiset. Perustyötä on ollut kirjojen ja muun materiaalin tilaaminen suomen kielen opiskelua varten sekä omakielisen kirjallisuuden tilaaminen. Jonkin verran Pirkkalan kirjastoon on myös ostettu sanakirjoja ja lasten kirjoja.

Maahanmuuttajat löytävät kirjaston hyvin nopeasti ilmaisen tietokoneen ja internetyhteyden ansiosta. Uudessa kirjastorakennuksessa on tietokoneet, joissa on monipuolinen varustus. Mm. Skype-puheluja varten on omat erilliset kopit. Osana alkuvaiheen vastaanottoa on järjestetty

kirjastoinfoja Pirkkalaan saapuneille pakolaisille. Tilaisuudessa on kerrottu kirjaston palveluista, hankittu tulokkaille kirjastokortit sekä ohjattu internetin käytössä. Infossa on ollut tulkki paikalla.

8 SEURAKUNTA JA JÄRJESTÖT

8.1 Seurakunta

Kaikille maahanmuuttajille tarjotaan tapaamista seurakunnan kanssa, mukana tapaamisessa on maahanmuuttokoordinaattori. Ensitapaamisessa kansainvälisen työn ohjaaja esittelee seurakunnan toimintaa ja arvioi yhdessä kotoutuvan sekä maahanmuuttokoordinaattorin kanssa seurakunnan roolia kotouttamisessa tarvelähtöisesti.

Pirkkalan seurakunta järjestää viikoittain kotouttavaa toimintaa. Kansainvälinen kohtaamispaikka kauppakeskus Veskan Kapsäkin toimitilassa on tarkoitettu kaikenikäisille ja tilaan on esteetön pääsy. Toiminnan tavoitteena on verkostoida sekä monikulttuurisen taustan omaavia toistensa kanssa, että luoda kantaväestölle mahdollisuus tutustua eri kulttuureihin. Toimintaan sisältyy kulttuurituntemuksen lisäämistä, suomen kielen keskusteluryhmiä, avoin kahvila kohtaamisille, varhaiskasvatuksen vapaa leikkitila. Sekä lapsille että aikuisille on tarjolla askartelu- tai käsitöitä. Maahanmuuttajataustaiset osallistuvat itse toiminnan suunnitteluun yhdessä seurakunnan työntekijöiden kanssa.

Seurakunnan kansainvälisen työn ohjaaja tekee tarvittaessa kotikäyntejä. Avustusasiat: Diakoniatyön aineellinen avustaminen tapahtuu kansainvälisen työn ohjaajan kautta. Taloudellisen avustustarpeen kysymyksissä seurakunnan diakoniatyöntekijät ottavat vastaan ajanvarauksella. HOPE käynnit tai läheisille kirpputoreille opastamista toteutetaan resurssien mukaan.

Seurakunta järjestää vuosittain ainakin yhden retken, joka on suunniteltu yhdessä maahanmuuttotoustaisten kanssa. Seurakunta tarjoaa keväisin viljelylaatikoita käyttöön kirkon takapihalla diakonisin perustein. Maahanmuuttotoustaistilla on mahdollisuus hakea laatikkoa ja

oppia 4H –yhdistyksen järjestämässä koulutuksessa suomalaisen viljelyn menetelmiä. Suomen kielen opiskeluihin erityisesti kotiäideille suunnattu Luetaan yhdessä verkosto toimii seurakunnan tiloissa.

Vuosittaiseen yhteistyöhön kunnan, Luetaan yhdessä verkoston, SPR:n ja Ehyt ry:n kanssa kuuluvat yhteinen joulujuhla sekä kesän leiripäivä. Näissä vuoden juhlahetkissä on kohtaamisten lisäksi tavoitteena esitellä kunkin järjestäjäpuolen toimintaa ja palveluja.

Kotoutettavien kielitaidon kehittyessä heitä integroidaan ikäryhmäkohtaiseen toimintaan Pirkkalan seurakunnassa. Seurakunta tarjoaa monipuolista kerhotoimintaa, retkiä ja leirejä. Maailmojen messu kokoaa kristityt maahanmuuttotautaiset toteuttamaan vuosittain yhteistä messua Pirkkalan kirkkoon.

8.2 Elokolo

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry ja Pirkkalan Elämäntapayhdistys Elopilku ry ylläpitävät yhdessä Pirkkalan Elokoloa eli ns. pirkkalalaisten olohuonetta. Elokolo on kaikille avoin päihteetöntä toimintaa järjestävä kohtaamispaikka, johon siis myös maahanmuuttajat ovat tervetulleita.

Elokoloa voidaan pitää merkittävänä kotoutumista edistävänä paikkana kunnassa.

Kohtaamispaikkatoiminnan tarkoituksena on erityisesti syrjäytymisen ja yksinäisyyden ennaltaehkäisy, sekä yhteisöllisyyden lisääminen. Maahanmuuttajia on ollut Elokolossa myös työkokeilussa, kieliharjoittelussa ja palkkatukityössä. Elokolossa voi mm. lukea päivän lehden, nauttia kahvia tai teetä, sekä leivonnaisia edulliseen hintaan, ja erityisesti keskustella ja seurustella Elokolon työntekijöiden ja muiden kävijöiden kanssa. Elokolossa järjestetään myös yhteislaulutilaisuuksia ja siellä vieraillee puhumassa eri alojen asiantuntijoita. Kerran viikossa Elokolossa jaetaan lahjoituksena saatavaa hävikkiruokaa. Elokolon tiloja käyttävät iltaisin useat pirkkalalaiset yhdistykset, mutta yksityishenkilöille tiloja ei voida vuokrata. Elokolosta maahanmuuttajat ovat saaneet apua myös moniin käytännön asioihin, kuten esimerkiksi tietokoneen käytön opetusta tai neuvoja tietokoneen hankintaan.

Pirkkalan kunta on järjestänyt yhteistyössä Pirkkalan seurakunnan ja Elokolon kanssa monikulttuurisen kesätapahtuman ja joulujuhlan jo useana vuonna. Tarkoituksena on edistää maahanmuuttajien suomen kielen ja kulttuurin oppimista, sekä samalla tarjota suomalaisille mahdollisuus tutustua kunnan monikulttuurisiin asukkaisiin.

8.3 Naapuruussovittelun keskus

Pirkanmaalla toimii Naapuruussovittelun keskus. Keskuksen tehtävänä on ennaltaehkäistä ja sovittaa asumiseen ja naapuruuteen liittyviä konflikteja sekä edistää hyviä naapuruussuhteita.

Toimintamuotoja ovat:

- naapuruussovittelu, jolla puututaan häiriöihin, hankalaksi koettuihin tilanteisiin ja ristiriitoihin (esim. häiritsevä käyttäytyminen, yhteisten tilojen väärinkäyttö ja kahden tai useamman naapurin väliset konfliktit, asukastoimikuntien yhteistyön ongelmat, isännöitsijän ja asukkaiden välinen epäluottamus)
- osallistavat työpajat, joilla edistetään hyviä naapuruussuhteita sekä asumisen turvallisuutta ja yhdenvertaisuutta (esimerkiksi kun paikkakunnille muuttaa uusia ihmisiä ulkomailta tai kun ilmenee tarve edistää hyviä suhteita väestöryhmien välillä tai puuttua etnisiin/kulttuurisiin konflikteihin)
- konsultointi puhelimitse isännöitsijöille, asumisneuvojille ja muille liittyen konfliktinratkaisuun, sovitteluun ja monikulttuurisuuteen koulutukset sovitteluun, monimuotoisuuteen, monikulttuurisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyen.

Lisätietoa löytyy [naapuruussovittelun verkkosivuilta](#)

8.4 Mannerheimin lastensuojeluliitto

Mannerheimin lastensuojeluliiton Tampereen osasto ja Pirkkalan yhdistys tarjoavat mahdollisuuden osallistua monikulttuuriseen ystävätoimintaan. Toiminnalla pyritään edistämään maahanmuuttajaäitien kotoutumista Suomeen. Vapaaehtoisuuteen perustuvan

naisystävätoiminnan kautta vahvistetaan suomen kielen taitoa, madalletaan osallistumiskynnystä ja lisätään kulttuurien välistä tietoisuutta.

Naisystävätoiminta tarjoaa mahdollisuuden tutustua muihin kulttuureihin ja toiminnan kautta saa uusia ystäviä. Toiminnan puitteissa järjestetään yhteisiä tapahtumia, esimerkiksi monikulttuurisia teemailtoja. Ystävyysuhteen alussa ystävykset saavat yhteisen opastuksen toiminnan tavoitteisiin. Tämän jälkeen ystäväpari sopii keskenään tapaamisajankohdat ja – paikat.

8.5 SPR Pirkkalan osasto

SPR:n Pirkkalan osasto on mukana tarvittaessa tarjoamassa henkistä ja materiaalista tukea maahanmuuttajille. Toimintamuotoina on esim. vaatteiden ja kodin tarvikkeiden kerääminen ja toimittaminen perheille, mahdollinen ruoka-avun toimittaminen. Mukanaolo eri tapahtumissa, ohjaaminen ja auttaminen maahanmuuttajien arjen asioinnissa, kielitaidon edistäminen.

9 SEUTUKUNNALLISET JA VALTION PALVELUT

9.1 Tulkitsemispalvelut

Kotoutumista edistävässä laissa (1386/2010) sekä hallintolaissa (434/2003) säädetään, että viranomaisen on järjestettävä tulkitseminen ja kääntäminen asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, jos asianosainen ei osaa käyttää suomen tai ruotsin kieltä; tai asianosainen ei vammaisuuden tai sairauden perusteella voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Viranomaisen velvollisuus huolehtia tulkitsemisesta ja kääntämisestä ei koske aineistoa, joka ei vaikuta asian käsittelyyn.

Ulkomaalaislaki (301/2004) lupahallintoasioista säätää myös tulkitsemisesta. Kielipalveluja tulee käyttää erityisesti maahantulon alkuvaiheessa sekä silloin, kun on päätettävä maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista ja velvollisuuksista tai kun asian selvittäminen sitä muuten vaatii. Maahanmuuttaja-asiakkaiden tulkkipalvelut korvataan kunnille kotoutumista edistävän lain mukaisesti.

Arjen asiakastilanteissa maahanmuuttokoordinaattori käyttää Túlka mobiilisovelluksen mahdollistamaa video tai -puhelintulkkausta. Túlkan työntekijät ovat puolueettomia ja vaitiolovelvollisia tulkkeja.

Pirkkalan kunta käytti aiemmin Pirkanmaan tulkkikeskuksen tulkkauk- tai käännöspalveluja asiakastyössä. Pirkanmaan tulkkikeskus on siirtynyt 1.1.2021 alkaen Monetra Oy:lle. Vuodenvaihteesta alkaen tulkkauk- ja käännöspalveluja myydään ainoastaan omistaja-asiakkaille. Muutoksesta johtuen Pirkkalan kunta valmistelee tulkkipalvelujen kilpailutusta yhdessä Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy:n kanssa.

9.2 Tampereen palvelut

Pirkkalalaisia maahanmuuttajaperheitä ohjataan myös Tampereella sijaitsevien palvelujen piiriin. Tampereella on monipuolisia palveluja maahanmuuttajille, esimerkiksi TE-toimiston kotoutumisen kielikurssit järjestetään Tampereella. Pirkkalasta pääsee helposti ja vaivattomasti Tampereelle. Toimiva bussiyhteys on erittäin tärkeä asia monelle maahanmuuttajalle, sillä useimmilla ei ole autoa.

Tampereella toimii maahanmuuttajien info Mainio, Rautatienkatu 10. Maahanmuuttajainfosta saa opastusta esimerkiksi asumiseen, työhön, koulutukseen, oleskelulupiin sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Asiakkaita palvelee 15 eri kielellä. Kaikki neuvojat palvelevat asiakkaita myös suomeksi. Palvelu on maksutonta ja avointa kaikille taustasta ja maahantulositystä riippumatta. Neuvonta toimii ilman ajanvarausta.

Metsossa ja Hervannan kirjastossa järjestetään kielikahvila, avoin keskusteluryhmä kaikille. Kielikahvilaa vetävät Tampereen osaston SPR:n vapaaehtoiset. Maahanmuuttajia on kannustettu osallistumaan niihin puhutun suomen kielen parantamiseksi. Osallistuminen on maksutonta.

Kansainvälinen naisten tapaamispaikka Naistari toimii Hervannassa, Tampereella. Naistarilla voi mm. opiskella suomen kieltä, tutustua uusiin ihmisiin, saada neuvoja, käydä internetissä sekä osallistua liikuntaan. Lapset voi ottaa Naistariin mukaan ja sieltä löytyy myös lastenhoitoapua.

SPR Tampere, kohtaamispaikka Tampuri järjestää suomen kielen maksuttomia kursseja kaksi kertaa viikossa, maanantaisin ja keskiviikkoisin. Suomen kielen opetusta järjestävät myös työväenopisto, Ahjola ja erilaiset järjestöt. Osa opetuksesta on maksutonta ja osa maksullista.

9.3 Digi - ja väestötietovirasto

Pirkkalan asukkaat asioivat Digi- ja väestötietoviraston Tampereen yksikössä, Hatanpään valtatie 24, PL 682, 33101 Tampere.

Suomeen vakituisesti muuttavat rekisteröidään Digi- ja väestötietovirastossa väestötietojärjestelmään. Väestötietojärjestelmään rekisteröidään keskeiset henkilötiedot, jotta ne

ovat Suomen viranomaisten käytössä. Rekisteröitäviä tietoja ovat mm. nimi, syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, perhesuhdetiedot ja osoite. Rekisteröityäkseen henkilön on asioitava Digi- ja väestötietovirastossa, varatulla ajalla. Lisätietoa löytyy [Digi- ja väestötietoviraston verkkosivuilta](#).

9.4 Maahanmuuttovirasto, Migri

Sisäministeriö vastaa maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön valmistelusta, ohjaa ja kehittää maahanmuuttopolitiikkaa sekä tulohallintaa Maahanmuuttovirastossa, Migriä. Tavoitteena on halittu ja yhteiskunnallisesti kestävä maahanmuutto sekä turvallisesti avoin Suomi, jossa jokainen löytää paikkansa. Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita.

Maahanmuuttoviraston tehtäviä

- myöntää oleskelulupia Suomeen tuleville ulkomaalaisille kuten opiskelijoille, työntekijöille, elinkeinonharjoittajille, paluumuuttajille ja Suomessa asuvien ulkomaalaisten perheenjäsenille
- käsittelee turvapaikkahakemukset puhuttelusta päätöksentekoon
- ohjaa ja suunnittelee turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toimintaa
- myöntää muukalaispasseja ja pakolaisen matkustusasiakirjoja
- päättää käännättämisestä ja karkottamisesta
- vastaa kansalaisuushakemuksista, -ilmoituksista ja -selvityksistä
- vastaa ulkomaalaisrekisterin ylläpidosta
- tuottaa tietopalveluita niin kansainvälisiin tarpeisiin kuin kotimaan päättäjäille ja viranomaisille
- osallistuu omaa toiminta-alueensa koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön

Migrin Tampereen toimipiste sijaitsee Hervannassa, Osoitteessa Tekniikankatu 1.

Lisätietoa löytyy [maahanmuuttoviraston verkkosivuilta \(migri.fi\)](#)

9.5 Kela

Pirkkalaa lähinnä olevat Kelan palvelupisteet ovat Tampereen keskustassa ja Nokiolla. Useimpia etuuksia voi hakea sähköisesti osoitteesta www.kela.fi/asiointi. Kela palvelee myös ajanvarauksella puhelinpalvelussa ja palvelupisteissä. Lisätietoa ajanvarauksesta löytyy osoitteesta www.kela.fi/varaa-aika.

Pirkkalan kunnan maahanmuuttokoordinaattori auttaa kotoutumisajalla olevia maahanmuuttajia asioimaan Kelan kanssa sähköisesti tai varaamalla tulkkiajan toimistoon. Kelan palveluissa löytyy puhelinneuvontaa arabian, somalian ja venäjän kielellä (suomen, ruotsin ja englannin kielen lisäksi). Kelasta haetaan Suomen sosiaaliturvaa, asumistukea, lapsilisää, kotoutumistukea ym. etuuksia. Tarvittaessa maahanmuuttajan kanssa asioidaan henkilökohtaisesti Kelassa.

Lisätietoa löytyy [Kelan verkkosivuilta](#).

10 MAAHANMUUTON TULEVAISUUS

Pirkkalan kunta on tehnyt ely:n kanssa sopimuksen vuosille 2015-2025 vastaanottaa kiintiöpakolaisia kaikkiaan 150 henkilöä, vuodessa noin 15 henkilöä.

Hyvinvointilautakunnalle raportoidaan vuosittain kotouttamisen toteutumisesta. Kotoutumista seurataan kielitaidon, terveyden, koulutuksen ja työllistymisen näkökulmista. Maahanmuuttajan kotoutumiseen vaikuttaa ratkaisevasti suomen kielen oppiminen. Kotoutumiseen vaikuttaa myös se, miten paljon maahanmuuttaja pystyy omaksuma suomalaisen yhteiskunnan toimintatapoja ja hahmottamaan enenevässä määrin monimutkaistuvaa ja teknillistyvää yhteiskuntaa.

Tulevaisuudessa, kuten tähänkin asti maahanmuuttotyö pyrkii toteuttamaan toimivaa yhteistyötä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Aktiivinen toimiminen ja yhteistyö erilaisissa verkostoissa tukee Pirkkalan kunnan strategian mukaista laadukasta palvelua. Kotoutumiseen suunnatut resurssit ja niiden mahdollistama laadukas kotoutuminen voi vähentää maahanmuuttajien tarvetta käyttää muun sosiaalihuollon palveluita.

Haasteena tulevaisuudessa on sovittaa eri tieto- ja osaamistasolla tulevien maahanmuuttajien taidot vastaamaan suomalaisen digiyhteiskunnan osaamista. Digipalveluiden käytössä korostuu suomen kielen osaaminen. Toinen haaste on, miten maahanmuuttajille löydetään väylät työllistymiseen, varsinkin silloin kun kielen oppimisen kanssa on haasteita. Kiusaaminen on noussut tämän kauden ilmiöksi, tämä haastaa jokaisen tekemään työtä sen poistamiseksi. Kiusaamisen ratkomisessa pyritään laaja-alaiseen yhteistyön, jotta kaikki tyydyttävä ratkaisu löydetään.

Pirkkala on hyvä kunta asua ja elää, se tarjoaa turvallisen ja suotuisan ympäristön maahanmuuttajalle kotoutua Suomeen.

11 MAAHANMUUTTOON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ, www.migri.fi

Maahanmuuttaja on yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia maahan muuttaneita henkilöitä.

Ulkomaalainen on Suomen oikeuden kannalta henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Siirtolainen on henkilö, joka muuttaa pysyvässä tarkoituksessa toiseen maahan hankkiakseen sieltä toimeentulon.

Pakolainen on henkilö, joka on kotimaansa ulkopuolella ja jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa kotimaassaan vainotuksi rodun, uskonnon, kansalaisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta (YK:n pakolaisen oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen mukaan). Pakolaisiksi kutsutaan Suomessa yleensä myös henkilöitä, jotka ovat saaneet jäädä maahan suojelun tarpeen vuoksi tai humanitaarisista syistä.

Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskelulupaa vieraasta maasta. Hakijalla on oikeus oleskella vastaanottokeskuksessa hakemuksen käsittelyn ajan. Työnteko-oikeus 3-6 kk hakemuksen jättämisestä.

Kiintiöpakolainen on henkilö, jolla on YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun myöntämä pakolaisen asema ja jolle on myönnetty maahantulolupa vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä päätettävän pakolaiskiintiön puitteissa. Suomen vuosittainen kiintiö on 750.

Paluumuuttaja on ulkosuomalainen, joka on pidemmän tai lyhyemmän ajanjakson asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa Suomeen. Suomessa paluumuuttajakäsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä.

Kotouttaminen on viranomaisten ja muiden tahojen järjestämiä toimenpiteitä, joilla edistetään ja tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista. Kotoutuminen on yksilöllinen prosessi, jossa maahanmuuttajat osallistuvat ja liittyvät yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään.

Kotoutumisprosessi on ylisukupolvinen prosessi, jolla tarkoitetaan sitä, että maahanmuuttajan oma kulttuuritausta vaikuttaa myös seuraaviin sukupolviin, vaikka he olisivatkin syntyneet ja kasvaneet uuden kulttuurin keskellä. perheenjäsenten kotoutuminen on usein myös eriaikaista. Minkälaista ohjausta tarvitaan ja kuinka pitkän ajan, riippuu kotoutujan taustasta (kotimaa ja maan tilanne, koulutustausta, elämäkokemukset) iästä, omista tavoitteista ja maahanmuuton syistä. Ihmisen perustarpeisiin kuuluvat kulttuurista riippumatta yhteisöön kuulumisen ja hyväksytyksi tulemisen tarve. Fyysisten perustarpeiden (asuminen, ruoka, vaatteet) tyydyttämisen lisäksi maahanmuuttaja tarvitsee tukea sosiaalisen yhteisön löytämiseen ja siinä hyväksytyksi tulemiseen. Tärkeä elementti kotoutumisprosessissa on oman etnisen identiteetin, kielen ja kulttuurin säilyttäminen ja harjoittaminen.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat samaa asiaa eli tasa-arvoisten mahdollisuuksien varmistamista kaikille sukupuolesta, etnisestä taustasta, kielestä, iästä, vammaisuudesta, seksuaalisuudesta, suuntautumisesta, uskonnosta, vakaumuksesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä huolimatta

12 LINKKEJÄ, JOISTA SAA LISÄÄ TIETOA

- [Kotouttamisen verkkosivut](#)
- [Yhdenvertaisuus verkkosivut](#)
- [Infofinland.fi verkkosivujen](#) kautta saa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta 15 eri kielellä.
- [Pirkkalan kunnan verkkosivuilta](#) löytyy tietoa oman kunnan palveluista suomen ja englannin kielellä.
- [Mainio, maahanmuuttajainfosta](#) saa opastusta 15 eri kielellä.
- Maahanmuuttovirastosta saa tietoa oleskeluluvista, turvapaikasta Suomessa ja kansalaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Lisätietoa [Maahanmuuttoviraston verkkosivuilta \(www.migri.fi\)](#)
- Kela palvelee ihmisiä muuttuvissa elämäntilanteissa. Kela määrittelee mm. suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat. Pirkkalan Asiointipisteessä voit laittaa hakemukset vireille, kysyä neuvoa hakemusten täyttämistä ja verkkopalveluista. Mahdollisuus myös etä- ja kopiointipalveluun. Lisätietoa löytyy [Kelan verkkosivuilta](#).
- Digi ja väestötietoviraston kautta hoituu muun muassa henkilötunnukset, henkilön ja avioliiton rekisteröinnit. Lisätietoa löytyy [Digi- ja väestötietoviraston verkkosivuilta](#). Virhe. Hyperlinkin viittaus ei kelpaa.
- TE-palvelut tarjoavat työnvälitys- ja työvoimapalveluita. Pirkkalan Asiointipisteessä voit laittaa hakemukset vireille, kysyä neuvoa hakemusten täyttämistä ja verkkopalveluista. Pirkkalan asukkaat asioivat Pirkanmaan TE-toimistossa Tampereella aloittaessaan asiakassuhteen. Lisätietoa löytyy [TE-palveluiden verkkosivuilta](#).
- Pirkkalan kunnassa on oma työllisyyspalveluiden yksikkö, jonka kautta organisoidaan työnhakija-asiakkaille aktiivitoimia yhteistyössä kunnan muiden yksiköiden kanssa. [Pirkkalan työllisyyspalvelut](#)
- Suomen kielen kursseista löytyy tietoa [Finnishcourses verkkosivustolta](#).
- [Mannerheimin lastensuojeluliitto](#)
- [Valtion kotouttamisohjelma 2020-2023 ja selonteon valmistelu yhdistyy](#) - uutinen 31.10.2019.